

1. Dane osobowe rodziców/opiekunów dzieci (właściwe podkreślić)

1.1. Kobieta

- Imię i nazwisko _____
- Data urodzenia _____
- Stan cywilny _____
- Wykształcenie _____
- Wykonywany zawód _____
- Miejsce pracy _____
- Uzyskiwany dochód netto _____
- Stan zdrowia _____

1.2. Mężczyzna

- Imię i nazwisko _____
- Data urodzenia _____
- Stan cywilny _____
- Wykształcenie _____
- Wykonywany zawód _____
- Miejsce pracy _____
- Uzyskiwany dochód netto _____
- Stan zdrowia _____

2. Status rodziny

- ☐ - rodzina pełna (☐ małżeństwo / ☐ konkubinaty)
- ☐ - rodzina pieczy zastępczej (☐ spokrewniona / ☐ niespokrewniona / ☐ niespokrewniona zawodowa)
- ☐ - rodzina niepełna
- ☐ - rodzina wielodzietna (3 i więcej dzieci)

3. Sytuacja prawna rodziców/opiekunów wobec dzieci

- ☐ pełne prawa rodzicielskie
- ☐ ograniczone prawa rodzicielskie – którego z rodziców/opiekunów i wobec którego dziecka _____
- ☐ ograniczone prawa rodzicielskie – którego z rodziców/opiekunów i wobec którego dziecka _____

¹ Narzędzie zostało opracowane przez Zespół ds. narzędzi pracy socjalnej, w opracowywaniu wykorzystano prace Zespołu ds. rodziny z dziećmi

4. Dzieci pozostające pod opieką rodziców/opiekunów

Lp.	Imię i nazwisko	Data urodzenia	Przedszkole, szkoła, inna placówka	Dane kontaktowe wychowawcy	Dane kontaktowe pedagoga	Przychodnia /lekarz rodzinny do której/którego zapisane jest dziecko/poradnia specjalistyczna (jaka?)

5. Dzieci nie pozostające pod opieką rodziców/opiekunów

Lp.	Imię i nazwisko	Data urodzenia	Przedszkole, szkoła, inna placówka	Dane kontaktowe wychowawcy	Dane kontaktowe pedagoga	Miejsce pobytu dziecka Powód nie pozostawania pod opieką

6. Sytuacja rodziny

6.1. Jak radzi sobie Pani/Pan (Państwo) z prowadzeniem gospodarstwa domowego?

/np. praniem, sprzątaniem, robieniem zakupów, przygotowywaniem posiłków itp. – jak postrzega swoje umiejętności w tym zakresie, czy ma jakieś trudności/

6.2. W jaki sposób Pani/Pan (Państwo) gospodarujecie budżetem domowym?

Kto podejmuje decyzje dot. budżetu domowego np. kto robi opłaty, zakupy itp?

Jak postrzega Pani/Pan (Państwo) swoje umiejętności w tym zakresie?

6.3. Jak w rodzinie podzielone są obowiązki domowe? Kto czym się zajmuje?

6.4. Czy występują jakieś trudności w rodzinie – jeżeli tak, to jakie są ich przyczyny i jak wpływają na funkcjonowanie rodziny?

6.5. W jaki sposób radzi sobie Pani/Pan (Państwo) z występującymi trudnościami?

6.6. Proszę opisać ostatnią trudną sytuację i sposób jej rozwiązania?

/co to była za sytuacja, kiedy miała miejsce, kto włączył się w jej rozwiązanie, czy ktoś przejął odpowiedzialność za jej rozwiązanie, jak ostatecznie ją rozwiązano/

6.7. W jaki sposób można rozwiązać trudności występujące w rodzinie?

Kto powinien w tym uczestniczyć?

Na czyją i jaką pomoc rodzina może liczyć w środowisku zamieszkania?

6.8. Czy zdarzało się P. podejmować działania na rzecz środowiska w którym P. mieszka – kiedy i jakie?

/pomoc przy organizacji różnych uroczystości w szkole do której uczęszcza(ją) dziecko/dzieci, działalność w radzie rodziców w przedszkolu lub szkole, działalność rady osiedla, dbanie w szczególny sposób o otoczenie na osiedlu, pomoc w organizacji festynów osiedlowych, inicjowanie pomocy sąsiedzkiej, inne/.

6.9. Jakie są P. plany i marzenia dotyczące przyszłości dzieci i całej rodziny?

Co P. robi by te plany i marzenia zrealizować?

/proszę wskazać możliwie najwięcej informacji o planach i oczekiwaniach rodziców dotyczących przyszłości oraz wszelkich działań służących ich realizacji/

7. Sytuacja dziecka/dzieci w rodzinie

7.1. Jaka jest sytuacja opiekuńczo-wychowawcza dzieci?

/sukcesy w nauce i trudności z nauką, kto pomaga dzieciom w nauce, uzdolnienia i zainteresowania dzieci i formy ich rozwijania, stosowane metody wychowawcze, sukcesy i trudności w tym zakresie, kto pomaga, inne/

**7.2. Czy dziecko/dzieci chętnie uczęszcza/ją do szkoły?
Czy dziecko/dzieci jest(są) lubiane w swojej klasie przez rówieśników?**

**7.3. Czy zna Pani/Pan koleżanki, kolegów dziecka/dzieci?
Jak często dziecko/dzieci zaprasza/ją rówieśników do domu? Jeśli nie zapraszają to z jakiego powodu?**

7.4. Jakie zainteresowania ma Pani/Pana dziecko/dzieci?

7.5. Jakie hobby, pasję realizuje/ją bądź chciałby/by realizować Pani/Pana dziecko/dzieci?

7.6. W jaki sposób i gdzie najchętniej Pani/Pana dziecko/dzieci spędza/ją czas po lekcjach?

7.7. Na ile Pani/Pana sytuacja materialna pozwala na wspólne wyjścia z dzieckiem/dziećmi?
/np. do kina, teatru, na basen, lodowisko?/

7.8. Czy akceptuje P. dziecko/dzieci takim/i jaki jest (są), niezależnie od tego co zrobiło(ły)?

7.9. W jaki sposób pokazuje P. dziecku/dzieciom, że jest (są) akceptowane?

7.10. Jak planuje i spędza Pani/Pan (Państwo) czas wolny z dzieckiem/dziećmi?

Co najczęściej robicie kiedy spędzacie czas razem?

7.11. Do kogo zazwyczaj zwraca się dziecko/dzieci gdy ma/ją jakiś problem, potrzebuje/ją rady, pomocy?

7.12. Kto Pani/Pana zdaniem jest autorytetem dla dziecka/dzieci i dlaczego?

/czy jest to osoba z rodziny, otoczenia dziecka, czy też idol lub postać literacka, filmowa/

7.13. Czy zdarzyło się, że P. dziecko/dzieci piło(ły) alkohol?

Jeśli tak, to w jakich okolicznościach?

Jaka była P. reakcja na stan upojenia alkoholowego dziecka/dzieci?

7.14. Czy dziecko próbowało kiedyś zażywać narkotyków lub , lub substancji odurzających? /jeżeli tak, to jakie były to substancje, czy była to pojedyncza próba, czy są w otoczeniu dziecka osoby, które proponują lub zachęcają do zażywania narkotyków – jaka była P. reakcja na taki incydent/

8. Pytania dodatkowe

/to jest miejsce przeznaczone na inne pytania i odpowiedzi, które wyniknęły w czasie wywiadu i mogą mieć znaczenie dla rozpoznania sytuacji Klienta oraz jego możliwości i zasobów oraz ograniczeń i barier odnoszących się do poprawy tej sytuacji/

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Data przeprowadzenia wywiadu _____

Podpisy osób z którymi przeprowadzono wywiad _____

Podpis pracownika socjalnego _____

Wnioski pracownika socjalnego i propozycje dalszych działań

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Data sporządzenia _____

Podpis pracownika socjalnego _____

INSTRUKCJA

1. Cel narzędzia

- Opis i analiza sytuacji rodziny jako całości oraz szczególne uwzględnienie sytuacji dzieci w rodzinie.

2. Grupa docelowa

- Narzędzie stosowane wobec rodziców/opiekunów mających na wychowaniu dziecko / dzieci.

3. Sposób wykorzystania

a) okoliczności w jakich stosuje się narzędzie

- Wywiad z rodziną z dziećmi przeprowadza **obligatoryjnie** się po wcześniej przeprowadzonym Wywiadzie – rozpoznaniu sytuacji, jeżeli w jego trakcie rozpoznano, że Klient (rodzic lub rodzice) ma trudności opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi lub pracownik socjalny podejrzewa takie trudności.
- Wywiad przeprowadza się na początku pracy z rodziną. Aktualizacja wywiadu zależy od decyzji pracownika socjalnego. Wskazane jest jednak skorzystać z niej zawsze wtedy gdy nastąpiła istotna zmiana w sytuacji rodzinnej lub innej ale mającej związek z sytuacją rodzinną. Porównanie danych z dwóch wywiadów przeprowadzonych w dłuższym odstępie czasu (np. po roku) może stanowić materiał istotny dla pracy socjalnej z rodziną.

b) zastosowanie pytań

- Odpowiedzi na zadane pytania w narzędziu mają dostarczyć dogłębnej wiedzy o rodzinie z dziećmi, jej kondycji psychofizycznej, kompetencji wychowawczych. Brak odpowiedzi na zadane pytania uświadamia rodzicom / opiekunom ważne sfery życia, relacji, współpracy, umiejętności wychowawczych i radzenia sobie w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- Narzędzie bada relacje rodzinne: z rodzicami, rodzeństwem, dziećmi, dalszą rodziną oraz poza rodziną : towarzyskie, zawodowe, w powiązaniu z miejscem zamieszkania, wpływu otoczenia na funkcjonowanie rodziny, wskazania osób i instytucji znaczących dla rodziny.
- Poza standardowym działaniem pracownika socjalnego w zakresie diagnozy sytuacji rodziny z dziećmi należy określić specyficzne jej obszary. Dotyczą one:
 - o komunikacji w rodzinie – ma ona wpływ na wszystkie aspekty funkcjonowania rodziny, a także na rozwój dziecka i funkcjonowanie dorosłych - sposób odnoszenia się do siebie poszczególnych członków rodziny, interakcje, metody wychowawcze, kontakty i relacje z członkami dalszej rodziny;
 - o codziennego życia rodziny - centralnymi punktami są: prowadzenie domu (obowiązki poszczególnych domowników), gospodarowanie budżetem, higiena, żywienie i wychowanie dzieci.;
 - o rozwoju dzieci – stanu fizycznego, zdrowotnego, emocjonalnego, edukacji szkolnej, udziału w zajęciach pozalekcyjnych (zajęcia kompensacyjno-wyrównawcze, świetlice, placówki wsparcia dziennego);
 - o rozwoju rodziców – uzależnienia, kryzysy emocjonalne, poczucie wartości, samoocena, kwalifikacje, motywacja do zmian, do podjęcia pracy;
 - o rozwoju stosunków społecznych – wsparcie środowiskowe, udział rodziny w różnych formach życia sąsiedzkiego i społecznego.
- Bezradność jest to dysfunkcja rodziny polegająca na niemożność zabezpieczenia podstawowych potrzeb jej członków. Bezradność w sprawach opiekuńczych przejawia się w:
 - o zaniedbywanie dziecka lub innej osoby wymagającej opieki (należy odróżnić zaniedbywanie dziecka, które może być przemocą wobec dziecka od bezradności w sprawach opiekuńczych),
 - o braku dbałości o czystość dziecka, jego wygląd,
 - o nieodpowiedni ubiór dostosowany do pory roku, brak kontroli nad dzieckiem,
 - o pozostawianie bez opieki,
 - o braku zainteresowania osiągnięciami / problemami np. szkolnymi dziecka,
 - o zaniedbywaniu podstawowych potrzeb materialnych dziecka,
 - o nieodpowiednie żywienie dziecka,
 - o nie zapewnieniu miejsca do snu, nauki i wypoczynku,
 - o braku wyposażenia do nauki i w szkole.
- Bezradność w sprawach wychowawczych przejawia się we wszelkiego rodzaju nieposłuszeństwie dziecka, jego braku zdyscyplinowania, aroganckim zachowaniu, braku szacunku dla rodziców i nauczycieli, konfliktowym współżyciu z rówieśnikami jak i kłamstwach, ucieczkach z domu, wagarach, niszczeniu mienia społecznego, niepowodzeniach szkolnych, piciu alkoholu, narkotyzowaniu się paleniu tytoniu, wiązaniem się z grupami tzw. marginesu społecznego. Ale także może być konsekwencją m.in.:
 - o niezaspokajania potrzeb emocjonalnych dziecka w rodzinie,
 - o nieadekwatnego wymagania wobec dziecka w stosunku do jego wieku,
 - o stosowania przemocy,
 - o braku respektowania podstawowych zasad współżycia społecznego,
 - o braku możliwości uczestnictwa w środowisku rówieśników,
 - o braku umiejętności rodziców w zagospodarowaniu czasu wolnego dziecka
 - o braku możliwości uczestnictwa w życiu kulturalnym (kino, teatr, koła zainteresowań).
 - o stosowania nieodpowiednich metod wychowawczych przez rodziców,

c) na co warto zwrócić uwagę

- Zdrowa rodzina powinna być naturalnym systemem wsparcia. Rola pracownika socjalnego opiera się na zdiagnozowaniu rodziny i występujących w niej dysfunkcji, aż do podjęcia współpracy. Istotna jest znajomość rodzinnych uwarunkowań osobowości i funkcjonowania tych jednostek, którym należy pomóc.

nie tylko w sferze materialnej. Dlatego też bardzo istotnym elementem pracy socjalnej z rodziną z dziećmi jest posiadanie wiedzy o zasobach środowiska rodzinnego i lokalnego, które powinny być rozpoznane:

- o zasoby rodzinne (krewni), tj. możliwości uzyskania wszelkiej pomocy nie tylko materialnej, ale też innego wsparcia, np. w formie opieki nad dziećmi, spędzania wakacji u rodziny, zabezpieczenia dzieci w sytuacji kryzysu w domu rodzinnym oraz wzmacnianie i wsparcie emocjonalne w trudnych sytuacjach
- o możliwości pomocy i wsparcia bezpośrednio w środowisku zamieszkania – pomoc sąsiedzka, np. zrobienie zakupów, odprowadzenie dziecka do szkoły lub przedszkola, zaopiekowanie się dziećmi w sytuacji załatwienia koniecznych spraw;
- o lokalną infrastrukturę, tj. instytucje i organizacje pozarządowe, z których usług rodzina z dziećmi korzysta lub może skorzystać rodzina.

d) informacje dodatkowe

- Przed wywiadem należy poinformować Klienta o konieczności jego przeprowadzenia oraz o celu tego wywiadu.
- Klient jest podmiotem postępowania metodycznego pracownika socjalnego i to on odpowiada na pytania zawarte w wywiadzie.
- Wnioski pracownika socjalnego i propozycje dalszych działań są spisywane samodzielnie przez pracownika socjalnego tzn. po wywiadzie i bez udziału Klienta. Odnoszą się tylko do tego, jakie techniki diagnostyczne planuje jeszcze zastosować/ wykorzystać pracownik socjalny w pracy z Klientem przed przejściem do kolejnego etapu lub podetapu metodycznego postępowania (a więc także jakie narzędzia pracy socjalnej chce wykorzystać), lub że wspólnie z Klientem przechodzą już do kolejnego podetapu metodycznego postępowania oceny/ diagnozy (1c) bez potrzeby pogłębienia informacji o problemie klienta przy użyciu fakultatywnych narzędzi specjalistycznych (przynajmniej w danym momencie). Wnioski pracownika socjalnego i propozycje dalszych działań nie są oceną sytuacji dokonywaną przez pracownika bez udziału klienta, gdyż ocena sytuacji następuje wspólnie z wykorzystaniem narzędzia *Diagnoza – ocena sytuacji*.